

ДОК	ЗЕМЕДЕЛСКИ
ИНСТИТУТ	
Генерал Тошево	
ВХОДИЩ №	02
ДАТА	05.01.2015

С Т А Н О В И Щ Е

На Проф., д-р Илия Великов Илиев, съгласно заповед № НП-07-55/05.11.2014г. на Председателя на ССА и № 457д/06.11.2014 г. на Директора на Добруджански земеделски институт- Ген. Тошево, по конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор” в професионално направление – 6.2 Растителна защита по научна специалност „Растителна защита (вкл. Фитопатология, вирусология, хербология и др.)”. Обявен в ДВ бр. 71/ 28.08.2014 от ДЗИ Ген. Тошево

Документи за участие в конкурса за академичната длъжност „Професор” в законовия срок са подадени само от един кандидат – Доц., д-р Иван Димитров Киряков. Той е допуснат за участие в конкурса от комисия при спазване на разпоредбите на чл. 4(2) от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ДВ бр. 38 от 21 май 2010г., изм. ДВ бр. 101 от 28 декември 2010г.), чл. 4.2 от правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА и решение на научния съвет на ДЗИ – Ген. Тошево – (протокол № 7 от 04.11.2014 г.).

Кратки биографични данни за кандидата

Доцент, д-р Иван Димитров Киряков е роден на 25.10.1960 г. в гр. Каварна, област Добрич. Висшето си образование завършва във ВСИ „В. Коларов” гр. Пловдив, специалност „Полевъдство” през 1987 г. През 1987 г. е приет за н. с. по фитопатология на зърнено бобовите култури в ДЗИ – Ген. Тошево. През 2000г. защитава образователната и научна степен „Доктор” по специалност „Растителна защита”. От 2002 г. е ст.н.с II степен (Доцент) по фитопатология към секция зърнено бобови култури при ДЗИ.

Общо описание на научната продукция

На конкурса Доцент, д-р Иван Димитров Киряков се явява с 50 публикации, от които публикации №№ 9, 11 и 26 имат научно приложен характер. Останалите 47 научни публикации се групират както следва:

- * Публикации отпечатани в чуждестранни научни списания 13 бр.
- * Публикации отпечатани в национални научни списания 28 бр.
- * Публикации отпечатани в сборници от международни симпозиуми и конференции 5 бр.
- * Публикации отпечатани в сборници от национални симпозиуми и конференции 1 бр.

Кандидатът е първи автор на 14 публикации и на две публикации е самостоятелен автор. Съавтор е на 34 научни публикации. Голяма част от научните публикации се отнасят до колективни разработки, в които голямо значение намират направленията в които работи кандидата.

Кандидатът участва в изготвянето на седем ръководства включващи цветна скала за определяне на особеностите при боба, 5 ръководства за добра растително защитна практика и едно ръководство за интегрирано управление на вредителите по зърнено бобовите култури.

Научно изследователска дейност

Научната дейност на доц. Иван Киряков е отразена в 47 научни публикации обхващаща четири тематични направления:

1.Изследвания върху вирулентното разнообразие в популациите на причинителите на антракнозата, ръждата, бактериалния пригор по фасула и фузариума по лещата.

2.Проучване и селекция на устойчивост към бактериалния пригор, ореоловия пригор, бактериалното увяхване, антракноза и ръжда по фасула; мана, фома, фомопсис , склеротиния и синя китка при слънчогледа.

3.Създадени са сортове фасул с определена степен на устойчивост към бактериален пригор, ореолов пригор или бактериално увяхване.

4.Проучена е устойчивостта на образци грах към някои бактериални заболявания.

С научните трудове от тези направления се правят оригинални научни и научно приложни приноси. Те имат важно значение за теорията и практиката. Използвани са съвременни методи на изследване за постигане на поставените цели. В много от разработките се стига до конкретни препоръки за практиката, което допринася и за приложния характер на тези изследвания.

Приемам посочените научни и научно приложни приноси в авторската справка на кандидата. Получените резултати от изследователската дейност на доцент, д-р Иван Киряков са в помощ при планиране и реализиране на селекционния процес при създаването на сортове с устойчивост към икономическите важни болести по фасула, лещата, граха и слънчогледа.

Значимите приноси на доц., д-р Иван Киряков в направлението фитопатология, с научен и научно приложен характер се обобщават в следното:

*Установено е патогенното и генетично разнообразие в популациите на причинителите на антракнозата, ръждата и бактериозите по фасула. Изследванията показват, че в България са разпространени най-малко две физиологични раси на антракнозата. Идентифицирани са 90 патотипа на ръждата по фасула.

* Установени са два класа щамове на бактериалния пригор по фасула.

* Установена е ефикасната доза на инокулум от фузариум при проучването на полската оценка при лещата за устойчивост към патогена.

* Проучено е влиянието на генотипите при развитието на бактериалното увяхване при фасула при различни условия на околната среда.

* Установени са гените за устойчивост при сортове и линии фасул към антракноза и ръжда, като ДНК анализите показват, че устойчивостта към антракноза при линия DG-2-36-58-3 се контролира от расово специфичните гени Co -1 и Co -4.

* Установена е устойчивостта на образци и линии фасул към бактериен пригор, ореолов пригор, бактериено увяхване, антракноза, ръжда и склеротиния.

В научно приложно направление са проучени ефективността на фунгициди за борба с ръждата по фасула. Изследванията показват, че не всички продукти използвани срещу ръждите при другите култури могат да се използват и при фасула. При някои от тях е установена висока степен на фитотоксичност и не са подходящи за борба с ръждата по фасула.

Цитирания на научните трудове

Кандидатът е представил 88 цитирания. От тях 32 са в международни издания, от които 20 в издания с имакт фактор. Две цитирания има в български списания и в книги. Останалите цитирания са в сборници от международни конференции (6), дисертационни трудове в България (15) и в чужбина (11). Всички посочени цитирания са положителни. Големия брой цитирания в международни издания от списания и симпозиуми показват значимостта и интереса на специалистите в тази област към научната продукция на Доц., д-р Иван Киряков.

Авторски свидетелства и патенти

Доц., д-р Иван Киряков е съавтор на 9 патента нови сортове полски фасул, един за зеленчуков фасул и един за многоцветен фасул.

Участие в научни проекти

Доц., д-р Иван Киряков участва в 7 национални проекта през периода 2004-2014 г. и в един международен проект, на който той е научен координатор.

Други дейности

Доц., д-р Иван Киряков е бил ръководител на двама докторанти, с успешно завършени защиты. Член е на редакционна колегия на списание „Растениевъдни науки” през периода 2006-2014 г. и на списание „Изследвания върху полските култури” от 2004 г. Той има преподавателска дейност като Доцент към катедра „Растениевъдство” -Технически университет гр. Варна. Член е на Bean Improvement Cooperative USA. Специализирал е в Kansas State University-USA. Участва като експерт в 2 комисии и е бил председател на СУБ, клон Добрич през периода 2004-2008

г. Бил е научен секретар на ДЗИ през 2003-2010 г, изпълнителен Директор на ДЗИ през 2010-2012г и от 2012 г. е Директор на ДЗИ Ген. Тошево. Член е на научния съвет на ДЗИ Ген. Тошево

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От представените научни трудове Доцент д-р Иван Димитров Киряков се явява като изявен изследовател във фитопатологичните изследвания при зърнено бобовите култури, както у нас така и в чужбина. Получените резултати от тези изследвания са дали възможност да се създадат много нови сортове фасул с определена устойчивост към икономически важните болести при тази култура. Това се вижда от признатите 11 бр. нови сортове фасул, от приложената справка.

По обем и актуалност научната продукция на Доц., д-р Киряков е значима и отговарят напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и процедурните правила за развитие на академичния състав в ССА, за заемане на академичната длъжност „Професор”.

На основата на положителните научно и научно приложна дейност на кандидата, на позитивните цитирания на научните трудове и съавторството на 11 нови сортове фасул, ми дава достатъчно основание и убеденост да препоръчам на уважаемото жури да вземе решение за назначаването на Доц., д-р Иван Димитров Киряков на академичната длъжност „Професор” по професионално направление – 6.2 Растителна защита по научна специалност „Растителна защита (фитопатология)”.

18.12.2014

Изготвил становището.....

/ Проф., д-р Илия В. Илиев /